

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Оцінка ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг»
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня

першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

231.00.01 Соціальна робота
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації
(за наявності)

_____ (назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробники:

Альона ПОПОВА, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Інституту людини.

Викладачі:

Альона ПОПОВА, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Інституту людини.

Робочу програму розглянуто і затверджено :

На засіданні кафедрисоціальної педагогіки і соціальної роботи

Протокол від 17.01. 2022 р. № 2

Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)

Робочу програму погоджено з:

гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) 231.00.01
Соціальна робота першого (бакалаврського) рівня
(назва освітньої програми)

____.____. 2021 р.

Керівник освітньої програми _____ (Наталія КЛІШЕВИЧ)
(підпис)

Робочу програму перевірено

____.____. 2022 р.

Заступник директора Інституту людини _____ (Роман ПАВЛЮК)
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (_____) (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	-
Семестр	6	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	42	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	40	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомлення з особливостями виявлення, аналізу, оцінки ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг. Вивчення основних технологій оцінки ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг.

Завдання навчальної дисципліни

1. Аналізувати основні теоретичні підходи до розуміння поняття потреби отримувачів соціальних послуг;
2. Проводити оцінку ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг.
3. Використовувати технології проведення оцінки ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг.

Відповідно до Освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота дисципліна «Оцінка ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг» забезпечує формування таких загальних та спеціальних компетентностей:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

СК 21. Здатність здійснювати раннє виявлення, оцінку потреб дитини та сім'ї, ведення випадку, екстрене втручання, соціальний супровід в найкращих інтересах отримувачів послуг, здійснювати представництво інтересів клієнта.

СК25. Вміння оцінити критичні стани та ризики, які можуть виникати у клієнтів та надати відповідну допомогу. Готовність здійснювати моніторинг і оцінку якості надання соціальних послуг.

3. Результати навчання за дисципліною:

Відповідно до Освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Оцінка ризиків та потреб отримувачів соціальних послуг»забезпечує оволодіння такими програмовими результатами навчання:

ПРН13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки

ПРН24. Знання сутності процедури здійснення оцінки потреб клієнтів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль I Особливості груп отримувачів соціальних послуг							
Тема 1. Теоретичні підходи до визначення поняття «отримувачі соціальних послуг»	4	2	2	-	-	-	
Тема 2. Класифікатор соціальних послуг	4	2	2	-	-	-	
Тема 3. Порядок надання соціальних послуг	4	2	-	2	-	-	
Самостійна робота 1. Особливості груп отримувачів соціальних послуг	10	-					10
Разом	24	6	4	2	-	-	10
Модульний контроль		2					
Модуль II Соціальне планування та розвиток соціальних послуг							
Тема 4. Впровадження соціальних послуг	4	2	2	-	-	-	
Тема 5. Організація і проведення визначення потреб населення громади в соціальних послугах	4	2	-	2	-	-	
Тема 6. Планування і бюджетування соціальних послуг	2	-	-	2	-	-	
Самостійна робота 2. Соціальне планування та розвиток послуг	10	-			-	-	10
Модульний контроль		2					
Разом	22	4	2	4	-	-	10
Модуль III Технології проведення оцінки ризиків отримувачів послуг							
Тема 7. Форми та методи оцінки ризиків отримувачів послуг	2	2	-	-	-	-	
Тема 8. Моделі оцінки ризиків отримувачів послуг	4	2	-	2	-	-	
Тема 9. Основні техніки та прийоми в оцінці ризиків отримувачів послуг	4	-	2	2	-	-	
Самостійна робота 3.	10						10
Модульний контроль		2					
Разом	22	4	2	4	-	-	10

Модуль IV.Визначення потреб громади у соціальних послугах							
Тема 10. Моніторинг та оцінка потреб отримувачів послуг в громаді. Законодавчий аспект	4	2	2	-	-	-	
Тема 11.Методи оцінки потреб отримувачів послуг в громаді	6	2	-	4	-	-	
Самостійна робота 4. Визначення потреб громади у соціальних послугах	10						10
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	2	4	-	-	10
Семестровий контроль	30						
Усього	120	18	10	14	-	-	40

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I Особливості груп отримувачів соціальних послуг

Лекція 1.Теоретичні підходи до визначення поняття «отримувачі соціальних послуг» (2 год.)

Семінарське заняття 1. Теоретичні підходи до визначення поняття «отримувачі соціальних послуг» (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 4

Додаткові: 2, 5

Лекція 2. Класифікатор соціальних послуг (2 год.)

Семінарське заняття 2. Класифікатор соціальних послуг (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 3

Додаткові: 2, 5

Лекція 3. Порядок надання соціальних послуг (2 год.)

Практичне заняття 1. Порядок надання соціальних послуг (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 4

Додаткові: 2, 3

Модуль II Соціальне планування та розвиток соціальних послуг

Лекція 4. Впровадження соціальних послуг (2 год.)

Семінарське заняття 3. Впровадження соціальних послуг (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 2
Додаткові: 4, 5

Лекція 5. Організація і проведення визначення потреб населення громади в соціальних послугах (2 год.)

Практичне заняття 2. Організація і проведення визначення потреб населення громади в соціальних послугах (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 4
Додаткові: 2, 5

Практичне заняття 3. Планування і бюджетування соціальних послуг (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 4
Додаткові: 2, 3, 5

Модуль III Технології проведення оцінки ризиків отримувачів послуг

Лекція 6. Форми та методи оцінки ризиків отримувачів послуг (2 год.)

Лекція 7. Моделі оцінки ризиків отримувачів послуг (2 год.)

Практичне заняття 4. Моделі оцінки ризиків отримувачів послуг (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3
Додаткові: 2, 4, 5

Практичне заняття 5. Основні техніки та прийоми в оцінці ризиків отримувачів послуг (2 год.)

Семінарське заняття 4. Основні техніки та прийоми в оцінці ризиків отримувачів послуг (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 4
Додаткові: 1, 6

Модуль IV Визначення потреб громади у соціальних послугах

Лекція 8. Моніторинг та оцінка потреб отримувачів послуг в громаді. Законодавчий аспект (2 год.)

Семінарське заняття 5. Моніторинг та оцінка потреб отримувачів послуг в громаді. Законодавчий аспект (2 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 4

Додаткові: 1, 6

Лекція 9. Моніторинг та оцінка потреб отримувачів послуг в громаді.
Законодавчий аспект (2 год.)

Практичне заняття 6, 7. Методи оцінки потреб отримувачів послуг в громаді (4 год.)

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3, 4

Додаткові: 1, 6

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента		Модуль I		Модуль II		Модуль III		Модуль IV	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		11	66	10	65	10	65	10	65
Максимальна кількість балів:		261							
Розрахунок коефіцієнта: $261 : 60 = 4,35$									
Студент набрав X балів; Розрахунок: $X : 4,35 = XX$ балів.									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Усі завдання виконуються у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Особливості груп отримувачів соціальних послуг – 10 год.

1. Скласти таблицю категорій та головних характеристик груп отримувачів соціальних послуг.

Критерії оцінювання:

- змістовність структури - 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення - 2 бали

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 4

Додаткові: 2, 5

Самостійна робота 2. Соціальне планування та розвиток соціальних послуг - 10 год.

1. Скласти схему основних видів соціальних послуг.

Критерії оцінювання:

- змістовність структури - 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення - 2 бали

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 4

Додаткові: 2, 3, 5

Самостійна робота 3. Технології проведення оцінки ризиків отримувачів послуг - 10 год.

1. Опрацювати кейс та підготувати конспект з кейсу «модель інтегрованих моделей інтегрованих соціальних послуг соціальних послуг для українських для українських громад». Описати структуру, принципи, способи та прийоми.

Критерії оцінювання:

- змістовність структури - 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення - 2 бали

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 3

Додаткові: 2, 4, 5

Самостійна робота 4. Визначення потреб громади у соціальних послугах - 10(год.)

1. Визначити державні соціальні установи та заклади в місті Києві.
Заповнити бланк заяви про надання соціальних послуг.

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 4

Додаткові: 1, 6

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

Виконання тестових завдань – максимум 25 балів (за кожну правильну відповідь – 1 бал).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою підсумкового контролю навчальної дисципліни є екзамен.

Структура екзаменаційного білету: перше завдання теоретичне, друге завдання теоретико-практичне, третє – практичне.

Максимальна оцінка – 40 балів.

Виконання завдань оцінюється за такими *критеріями*:

- 1) теоретичне питання:
 - повнота й ґрунтовність викладу;
 - аргументованість тверджень;
 - суб'єктне усвідомлення змісту;
 - термінологічна коректність;
- 2) теоретико-практичне завдання:
 - творче осмислення набутих теоретичних знань;
 - уміння використовувати наукові знання під час виконання практичних завдань;
 - точність виконання практичного завдання;
- 3) практичне завдання:
 - технологічна грамотність;
 - методична грамотність;

– обґрунтованість методичних рішень.

Алгоритм оцінювання

Кількість балів	Теоретичне питання	Теоретико-практичне завдання	Практичне завдання
35-40	Повне засвоєння та суб'єктне усвідомлення матеріалу. Твердження чітко аргументовані. Продемонстровано термінологічну грамотність	Завдання виконано точно. Продемонстровано творчість. Наукові знання використано на практиці.	Продемонстровано методичну й технологічну грамотність. Методичні рішення обґрунтовано.
21-34	Повне засвоєння матеріалу, але недостатнє суб'єктне його усвідомлення. Нечітка аргументація тверджень. Часткова термінологічна некоректність.	Завдання виконано неповно. Осмислення знань частково творче. Наукові знання використано на практиці.	Наявність незначних методичних і технологічних помилок. Методичні рішення обґрунтовано.
6-20	Часткове засвоєння матеріалу, суб'єктне його не усвідомлення. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Завдання виконано частково. Творчість не продемонстровано. Наукові знання не пов'язані з практикою.	Наявність значної кількості методичних і технологічних помилок.
1-5	Теоретичний матеріал не засвоєно. Аргументація відсутня. Термінологічна неграмотність.	Завдання виконано частково. Творчість не продемонстровано. Рівень наукових знань низький.	Методична й технологічна неграмотність.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Як розпочати впровадження соціальних послуг у громаді?
2. Перерахувати функції робочої групи із впровадження соціальних послуг.
3. Як створити в громаді установи і заклади, необхідні для надання соціальних послуг?
4. Що означає визначення потреб населення в соціальних послугах і яка його мета?

5. Хто є суб'єктами визначення потреб населення в соціальних послугах?
6. Які нормативно-правові акти важливі у проведенні визначення потреб населення в соціальних послугах?
7. Як провести визначення потреб населення громади в соціальних послугах?
8. Які існують методи опитування.
9. Що має бути результатом визначення потреб?
10. Як організувати роботу з планування і бюджетування послуг?
11. На основі чого можна пріоритизувати соціальні послуги для планування?
12. Як розрахувати вартість соціальних послуг?
13. Як укласти цільову програму розвитку соціальних послуг на основі результативних показників?
14. Чому потрібне громадське обговорення проекту цільової програми?
15. Як ви розумієте поняття інтеграція в соціальній сфері?
16. Яка мета системи інтегрованих соціальних послуг?
17. Що таке інтегровані соціальні послуги?
18. напрями впровадження інтегрованої моделі соціальних послуг?
19. Типи соціальних послуг відповідно до закону України «Про соціальні послуги».
20. Поняття інтеграція процесів.
21. Хто такі кейс-менеджери та хто може їм бути.
22. Що таке Гендерно орієнтований підхід або Гендерний мейнстрімінг його мета.
23. Основні завдання комплексного визначення потреб населення в соціальних послугах.
24. Основні етапи комплексного визначення потреб населення в соціальних послугах.
25. Перерахувати суб'єкти, які взаємодіють під час надання соціальних послуг.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Денна форма навчання

Разом: 120 год., з них 18 год. – лекції; 14год.– практичні заняття, 10 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 40 год., модульний контроль - 8 год.

Модулі	1			2		
Назва модуля	Особливості груп отримувачів соціальних послуг			Соціальне планування та розвиток соціальних послуг		
Кількість балів за модуль	66			65		
Теми практичних занять	Тема 1. Теоретичні підходи до визначення поняття «отримувачі соціальних послуг»	Тема 2. Класифікатор соціальних послуг	Тема 3. Порядок надання соціальних послуг	Тема 4. Впровадження соціальних послуг	Тема 5. Організація і проведення визначення потреб населення громади в соціальних послугах	Тема 6. Планування і бюджетування соціальних послуг
Кількість балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів	11 балів
Самостійна робота	СР1. 5 балів			СР 2. 5 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Модулі	3		4			
Назва модуля	Технології проведення оцінки ризиків отримувачів послуг		Визначення потреб громади у соціальних послугах			
Кількість балів за модуль	65		65			
Теми практичних занять	Тема 8. Моделі оцінки ризиків отримувачів послуг	Тема 9. Основні техніки та прийоми в оцінці ризиків отримувачів послуг	Тема 10. Моніторинг та оцінка потреб отримувачів послуг в громаді. Законодавчий аспект Тема 11. Методи оцінки потреб отримувачів послуг в громаді			
Кількість балів	11 балів	22 бали	33 бали			
Самостійна робота	СР 3. 5 балів		СР 4. 5 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)			
Підсумковий контроль	ЗАЛІК					
Розрахунок	Розрахунок коефіцієнта: $261 : 60 = 4,35$ Студент набрав X балів; Розрахунок: $X : 4,35 = XX$ балів.					

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, Семигіна Т., 2020. 275 с.

2. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 1. Соціальне планування та розвиток послуг. Посібник / Дащаківська О.Ю., Криницька І.П., Максименко К.М. Київ, 2021. 76 с.

3. Методичний посібник з оцінювання потреб ВПО у громадах — Харків, Харківський інститут соціальних досліджень (ХІСД). —2020. — 246 с. Кобзін Д., Левкіна Г., Луньова О., Черноусов А., Щербань С.

4. Модель інтегрованих соціальних послуг для українських громад, Ульяна Токарева:

https://www.unicef.org/ukraine/media/12706/file/Spilno_posibnyk_1_planuvannia.pdf

5. Подолання цифрової нерівності як виклик для сучасної соціальної роботи з літніми людьми // *ParadigmsoftheModernEducationalProcess: OpportunitiesandChallengesforSociety* (1st ed.). Dallas: PrimediaeLaunch LLS, 2019. Каркач А.В., Семигіна Т.В.

6. Керівництво із впровадження інтегрованих соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Збірка додатків / Дащаківська О.Ю., Стельмах С.С., Максименко К.М. Київ, 2021. 96 с.

Додаткова:

1. Закон України "Про соціальні послуги"

2. Порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 року № 576 (далі - Порядок)

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 03 березня 2020 року № 185 "Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг"

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року № 428 "Про затвердження Порядку регулювання тарифів на соціальні послуги"

5. Наказ Міністерства соціальної політики України від 23 червня 2020 року № 429 "Про затвердження Класифікатора соціальних послуг"